

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 6 grudnia 2016r. Sąd Rejonowy w Zgierzu oddalił powództwo powoda B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. przeciwko pozwanemu J. K. o zapłatę kwoty 723,58zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty . Przyczyną oddalenia powództwa było przyjęcie przez Sąd I instancji, iż protokół stanu faktycznego sporządzony przez komornika nie jest wystarczającym do przyjęcia, że pozwany jest spadkobiercą H. K. a zatem, że jako spadkobierca odpowiada za zobowiązania kredytowe i związane z nim odsetki.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, który zaskarżył wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu przez Sąd, że strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków z których wywodzi skutki prawne;
2. art 244 k.p.c. w zw. z art 6 k.c. polegające na nieprawidłowym przyjęciu, iż pomimo przedstawienia przez powoda dokumentu urzędowego w postaci protokołu stanu faktycznego sporządzonego przez komornika sądowego, strona powodowa nie udowodniła nabycia spadku poprzez pozwanego po zmarłym spadkodawcy pomimo, że w/w dokument korzysta z domniemania prawdziwości;
3. naruszenie art. 339§2 k.p.c. i art. 45 ust 1 Konstytucji RP poprzez jego błędne zastosowanie i wydanie wyroku zaocznego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w sprawie, podczas gdy twierdzenia powoda budziły uzasadnione wątpliwości Sądu, a tym samym pozbawienie powoda prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez niezależny i bezstronny sąd;
4. naruszenie art. 230 k.p.c. polegające na jego zastosowaniu i uznaniu okoliczności istnienia oraz wysokości zadłużenia pozwanych za nieudowodnioną, podczas gdy pozwani na żadnym etapie postępowania powyższego nie zakwestionowali, co kwalifikowało uznanie przez Sąd faktu zarówno istnienia, jak i wysokości zadłużenia za przyznany;
5. art. 924, 925, 931,1025 k.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez ich niezastosowanie skutkujące brakiem przyjęcia przez Sad I instancji, że z mocy prawa spadek się otwiera z chwilą śmierci spadkodawcy, z tą chwilą spadkobierca nabywa spadek, zgodnie z art. 931 k.c. w pierwszej kolejności powołane są do spadku dzieci spadkodawcy i jego małżonek, a domniemanie stąd wynikające powinno zostać obalone przez stronę, która z tego faktu wywodzi skutki prawne, a zatem przez pozwanego;
6. nierozpoznanie istoty sprawy;

W oparciu o powyższe zarzuty powód wnosił o :

1. uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji i pozostawienie temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje;

alternatywnie o:

2. zmianę zaskarżonego wyroku i:
  - a) orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu;
  - b) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za I i II instancję;

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest nie zasadna i podlega oddaleniu. Nie trafne są zarzuty podniesione w apelacji.

Mając na uwadze, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego, to stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone jedynie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Uznając ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym za prawidłowe, Sąd Okręgowy podziela je i przyjmuje za własne.

Przechodząc do omawiania zarzutów apelacyjnych należy je uznać za niezasadne.

Niezasadny jest zarzut naruszenia art. 339§2 k.p.c. i art. 45 ust 1 Konstytucji RP poprzez jego błędne zastosowanie i wydanie wyroku zaocznego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w sprawie, podczas gdy twierdzenia powoda budziły uzasadnione wątpliwości Sądu, a tym samym pozbawienie powoda prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez niezależny i bezstronny sąd. Należy podkreślić, że w niniejszej sprawie zaszyły przesłanki do wydania wyroku zaocznego, bowiem pozwany nie stawiał się na rozprawę. Zgodnie z art. 339§2 k.p.c. w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Należy tu przytoczyć, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 31 marca 1999 I CKU 176/97 przewidziane w art. 339 § 2 KPC domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie SN z 18.2.1972 r., III CRN 539171, OSNCP 1972, z. 7-8, poz.150). Wobec więc tego, że działanie art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wskazać należy, że to na stronie powodowej spoczywa ciężar dostarczenia sądowi materiału dowodowego, na podstawie którego mógłby on przekonać się o prawdziwości faktów uzasadniających żądanie, czyli na wykazaniu słuszności żądania (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2000r. III CKN 17/00).

Należy uznać, że powód nie sprostął temu obowiązkowi, bowiem nie wykazał w sposób nie budzący wątpliwości, kto jest spadkobiercą po dłużnicze H. K. (2). Sąd w tym zakresie nie miał obowiązku wyręczenia strony i prowadzenia za nią postępowania dowodowego.

Jeżeli chodzi o zarzut naruszenia art. 244 k.p.c. to należy również uznać go za niezasadny. Co prawda protokół stanu faktycznego sporządzany przez komornika na podstawie art. 2 ust 3 pkt 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 §1 k.p.c. bowiem został sporządzony w przepisanej formie przez powołany do tego organ państwowy w zakresie jego działania i stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone. Z treści tego protokołu wynika, że w toku podjętych czynności faktycznych przez komornika ustalono osoby wymiennie w załączniku do niniejszego protokołu, które mogą być spadkobiercami. W efekcie komornik nie ustalił kto jest spadkobiercą, tylko ustalił kto może być potencjalnym spadkobiercą, a takie ustalenie jest niewystarczające do wykazania kto jest spadkobiercą. Należy podnieść, że zgodnie z art. 1025 §2 k.p.c. domniemywa się, że osoba która uzyskała stwierdzenie nabycie spadku albo poświadczenie dziedziczenia, jest spadkobiercą. Postanowienie stwierdzające nabycie spadku po określonym spadkodawcy stwarza, w stosunku do wymienionej tam osoby, domniemanie prawne (art. 1025 § 2 k.c.), że jest ona spadkobiercą. Domniemanie to odnosi się w pierwszej kolejności do sfery materialnoprawnej pozwalając na ochronę osób trzecich, na których rzecz osoba wskazana w takim postanowieniu rozporządza prawem należącym do spadku (art. 1028 k.c.). Jednocześnie domniemanie wynikające z art. 1025 § 2 k.c. ułatwia sytuację dowodową spadkobiercy, który musi wykazać, że nabył spadek po oznaczonej osobie (np. w sytuacji, gdy realizuje wierzytelności należące do majątku spadkowego).

Także wierzyciel spadkowy może powoływać się na wskazane domniemanie wówczas, gdy kieruje swoje roszczenie do spadkobiercy dłużnika. Wprawdzie z żadnego przepisu nie wynika, że w tej ostatniej sytuacji postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku stanowi jedyny dowód istnienia legitymacji biernej po stronie pozwanej, jednak dosyć trudno wyobrazić sobie inny sposób wykazania nabycia spadku przez pozwanego. W polskim systemie prawnym nie został przyjęty system rezerwy, zgodnie z którym określone osoby należące do najbliższych krewnych zmarłego (w tym dzieci) zawsze dochodzą do dziedziczenia określonej części spadku. Tym samym nie sposób wykluczyć sytuacji, kiedy cały majątek spadkowy, a z nim odpowiedzialność za długi spadkowe, przejdzie na inne osoby niż te, które w ustawie zostały zaliczone do kręgu spadkobierców ustawowych (nawet pierwszego - art. 931 § 1 k.c.). Możliwe jest także złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku. Wykazywanie wskazanych okoliczności, tzn. pozostawienia przez spadkodawcę testamentu czy złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku, nie może obciążać pozwanego, od którego wierzyciel domaga się spełnienia świadczenia z tytułu długu spadkowego.

Generalnie to wierzyciela obciąża dowód, że osoba pozwana jest dłużnikiem (art. 6 k.c.). Nie sposób rozumieć art. 6 k.c. w taki sposób, że to pozwany ma wykazać, iż dłużnikiem nie jest (z jakichkolwiek przyczyn). Stąd, w procesie o wykonanie zobowiązania należącego do długów spadkowych, powód-wierzyciel ma obowiązek wykazać, że pozwany nabył spadek po zmarłym dłużniku. Najprostszym i najpewniejszym jest uzyskanie przez wierzyciela stwierdzenia nabycia spadku. Zgodnie z art. 1025 § 1 k.c. wniosek o stwierdzenie nabycia spadku może złożyć każda osoba, która ma w tym interes. W doktrynie i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że do kręgu osób mających interes w stwierdzeniu nabycia spadku należy wierzyciel spadkodawcy, gdyż w ten sposób zostaje definitywnie wskazany dłużnik, od którego może domagać się spełnienia świadczenia. Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd wyrażony w Wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 października 2007 r. I CNP 51/0 zgodnie z którym w procesie o wykonanie zobowiązania należącego do długów spadkowych, powód-wierzyciel ma obowiązek wykazać, że pozwany nabył spadek po zmarłym dłużniku. Skoro powód nie wykazał, że pozwany nabył spadek po dłużniczce H. K. (2) powództwo z powodu braku legitymacji biernej po stronie pozwanego podlegało oddaleniu.

W tej sytuacji apelacja powoda podlegała oddaleniu jako niezasadna na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ §1 i 2 k.p.c.